

Uvodna riječ

/ *Introductory Word*

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije oko 70 % mentalnih poremećaja ima započinje prije 25. godine života. U današnjem suvremenom svijetu mentalni poremećaji u populaciji djece i adolescenata najveći su javnozdravstveni izazov. Može se reći da se svijet danas suočava s epidemijom mentalnih poremećaja u djece i adolescenata različite vrste i težine. Mentalni poremećaji su vodeći uzrok opterećenja bolestima u dobi do 19 godina, a samoubojstva u dobnoj skupini 15-19 godina su na drugom mjestu uzroka smrtnosti. Osim što mentalni poremećaji umanjuju i kvalitetu života, funkcionalnost i produktivnost mladih osoba, oni ugrožavaju život, a time i cjelokupni gospodarski razvoj neke zemlje.

Mentalno je zdravlje sastavni dio općega zdravlja te je važan izvor zdravog razvoja i dobrobiti za pojedinca, obitelj i zajednicu u cjelini. Stoga se danas na mentalno zdravlje mladih gleda kao na važan kapital nužan za napredak cjelokupnog društva. Nedostatak znanja, neupućenost, stigma i diskriminacija često su razlozi zbog kojih se na probleme mentalnog zdravlja gleda drugačije nego na probleme tjelesnog zdravlja što često rezultira njihovim kasnim prepoznavanjem i pružanjem potrebne skrbi.

Ovaj tematski broj *Socijalne psihijatrije* nastao je povodom 2. hrvatskog kongresa o mentalnom zdravlju djece i mladih s međunarodnim sudjelovanjem pod nazivom „Mentalno zdravlje djece i mladih – bogatstvo naroda“ koji je održan 18.-19. svibnja 2018. godine u Zagrebu pod visokim pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović, Ministarstva zdravstva, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Grada Zagreba.

According to the World Health Organization, about 70% of mental disorders have their beginning before the age of 25. In today's contemporary world, mental disorders in the population of children and adolescents are the greatest public health challenge. It can be said that nowadays the world is facing the epidemic of mental disorders in children and adolescents of various kinds and severity. Mental disorders are the leading cause of disease burden up to the age of 19, and suicide is the second cause of death in the age group of 15 to 19. Apart from reducing the quality of life, the functioning and productivity of young people, mental disorders endanger life and thus the overall economic development of a country.

Mental health is a part of the overall health and an important source of healthy development and well-being for an individual, family and a community. Thus, mental health today is viewed as an important capital necessary for the development of the whole society. Lack of knowledge and information, stigma and discrimination are often the reasons why mental health problems are viewed differently than the problems of physical health, which often results in their late recognition and the provision of necessary care.

This thematic issue of “Social Psychiatry” has been developed for the occasion of the 2nd Croatian congress on mental health of children and youth with international participation entitled „Mental health of children and youth – the wealth of a nation“, which took place on May 18-19, 2018 in Zagreb under the patronage of the President of the Republic of Croatia, Kolinđa Grabar-Kitarović, the Ministry of Health, the Ministry of demography, family, youth and social welfare and the City of Zagreb.

Suvremeni pristup mentalnom zdravlju djece i mladih temelji se na holističkom konceptu koji uključuje: aktivnosti javnog zdravstva i prevenciju mentalnih poremećaja, pozitivno mentalno zdravlje za sve i promociju mentalnog zdravlja, zdravstvenu skrb i liječenje mentalnih poremećaja, obrazovnu i socijalnu politiku za jednakost mladih s mentalnim poremećajima kao i njihovih obitelji, borbu protiv stigmatizacije i diskriminacije, poštivanje dostojanstva i osiguravanje ljudskih prava osoba s mentalnim poremećajima.

Sveobuhvatni pristup mentalnom zdravlju ogledao se i u programu Kongresa koji je obuhvaćao usmena i poster izlaganja te radionice na kojima su prikazane i diskutirane teme iz područja zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalne politike, zaštite ljudskih prava mladih s problemima mentalnog zdravlja kao i primjeri dobre prakse.

U ime organizatora Kongresa: Hrvatske udruge za dojenačku, dječju i adolescentnu psihijatriju, Psihijatrijske bolnice za djecu i mladež i Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba te uredničkog tima zahvaljujemo autorima radova i Uredničkom odboru na prigodi da profesionalnom i širem čitateljstvu časopisa *Socijalna psihijatrija* omogući dostupnost proširenih radova s Kongresa.

Gošće-urednice:

Doc. dr. sc. Vlatka Boričević Maršanić
 Prof. dr. sc. Gordana Buljan Flander
 Prof. dr. sc. Vlasta Rudan
 Prof. dr. sc. Dubravka Kocijan Hercigonja

The modern approach to mental health of children and young people is based on a holistic concept that involves public health activities and the prevention of mental disorders, positive mental health for all and the promotion of mental health, health care and the treatment of mental disorders, educational and social policy for the equality of young people with mental disorders as well as their families, fighting stigmatization and discrimination, respecting dignity and ensuring the human rights of people with mental disorders.

A comprehensive approach to mental health was also reflected in the congress program that included oral and poster presentations and workshops on which topics of health care, education, social welfare, the protection of human rights of young people with mental health problems as well as examples of good practice were presented and discussed.

On behalf of the organizers of the congress, the Croatian Society for Infant, Child and Adolescent Psychiatry, Child and Adolescent Psychiatric Hospitals, the Child and Youth Protection Centre of Zagreb and the editorial team, we thank the authors of the papers and the editorial board for the opportunity to provide the professional and broad readership of the "Social Psychiatry" journal with the extended works from the congress.

Guest Editors:

Ass. Prof. Vlatka Boričević Maršanić, MD, PhD
 Prof. Gordana Buljan Flander, PhD
 Prof. Vlasta Rudan, MD, PhD
 Prof. Dubravka Kocijan Hercigonja, MD, PhD